

1.) RETORIČNE FIGURE

- **metafora**: raba besed v prenesenem pomenu (*na jesen življenj; sonce njenega življenja*)
- **metonimija**: zamenjava dveh medsebojno povezanih predmetov ali pojmov (*pustil si plug in motiko; Novakovi so pogoreli; cela vas je plesala*)
- **sinekdoha**: poimenovanje celote z njenim delom; zamenjava na odnosu količin (*pet glav je gnal na semenj; narod si bo pisal sodbo sam, ne frak mu je ne bo in ne talar*)
- **poosebitev – personifikacija**: živali, stvari in pojmi prejmejo človeške lastnosti
- **komparacija** ali **primerjava**: homerska primera (značilnost kakega dogodka je ponazorjena z drugim, obsežnejšim dogodkom), slovanska antiteza (prisposodba, ki vsebuje vprašanje, zanikanje in zatrdilo)
- ◆ **glasovne**:
 - **rima ali polni stik**: ena od temeljnih glasovnih figur, spada med najpomembnejša pesniška merila, ujemanje glasov, delimo jo:
 - po obliki povezav: zaporedna (aabbcc), pretrgana (abab), prestopna (abab cdcd), verižna (aba bab cbc), povratna (abc abc), zaobrnjena (abc cba), zapletena
 - po položaju v verzju: končna, notranja
 - tipi rim in asonanc: moška ali krepka rima (en naglašen zlog), ženska ali šibka rima (dva zloga), tekoča rima ali asonanca (trije zlogi)
 - **asonanca ali samoglasniški stik**: **V**: svetli oblaki, beli labodi
 - **aliteracija ali soglasniški stik**: **C**: sveto služimo sveti domovini
 - **podobnoglasje ali onomatopoiija**: uporaba šumnikov in sičnikov
- ◆ **stavčne**:
 - **anafora**: ponavljanje na začetku zaporednih verzov ali stavkov
 - **epifora**: ponavljanje na koncu zaporednih verzov ali stavkov
 - **anadiploza**: ponovitev na koncu prvega in na začetku drugega verza ali stavka
 - **epanalepsis**: ponovitev na začetku prvega in koncu drugega verza ali stavka
 - **podvojitve** ali **geminacija**: zaporedno ponavljanje iste besede ali besedne zveze
 - **pripev** ali **refren**: ponavljanje na koncu posameznih verzov ali kitic
 - **podobnoglasje** ali **anominacija**: ponavljanje besed z istim korenem
 - **stopnjevanje** ali **klimaks**: stopnjevanje z rabo vedno močnejših izrazov
 - **pretiravanje** ali **hiperbola**: *gore premikati; teče rdeča kri, da bi gnala mlinske kamne tri*
 - **bistrourni nesmisel** ali **oksimoron**: zveza dveh izključujočih se pojmov (*molče trobental bo; tišina vpije do neba*)
 - **mnogovezje** ali **polisindeton**: kopičenje veznikov (*in...in...in...*)
 - **brezvezje** ali **asindeton**: opuščanje veznikov (*voda teče, pada, sahne*)
 - **namig** ali **aluzija**: skrivaj meri na kako znano dejstvo (*fante zbiraš, si prevzetna, se šopiriš, ker si zala*)
 - **besedna igra** ali **paronomazija**: raba besed z enako ali podobno zvočno podobo, a z različnim pomenom (*sreča človeka le sreča*)
 - **nasprotna stava** ali **antiteza**: trditev, ki nasprotuje, protipomenke (*biti ali ne biti*)
 - **zamolk** ali **aposiofeza**: prekinitev, opustitev konca, ki pa ga lahko slutimo (...)
 - **nagovor** ali **apostrofa**: nagovor nenavzvočnih oseb ali reči (*kdaj te videl bodem sin moj!*)
 - **vzklik** ali **eksklamacija**: posledica začudenja, pretresa (*kako strašna slepota je človeka*)
 - **izpust** ali **elipsa**: izpuščanje stavčnega člena, pregovori (*zapihal jug*)

- **zanos** ali **emfaza**: poudarjanje besede, ki ji hočemo dati globlji pomen (*umrl je mož; v vsakem človeku je nekaj človeka*)
- **olepševanje** ali **evfenizem**: izraz ki omili drug, neprijeten izraz (*včeraj svečo revci so držali*)
- **govorniško vprašanje**: ne pričakujemo odgovora, razumljiv sam po sebi
- **govorniški odgovor**: včasih sledi vprašanju
- **posmeh** ali **ironija**: smešenje pod videzom resnobe
- **skromnost** ali **litota**: zanikanje nasprotja (*na Dunajo mu ni šlo dobro*)
- **iznenadenje** ali **paradoks**: trditev, ki izraža nasprotje tega, kar se pričakuje ali je splošno priznano (*biti mlad v teh težkih časih, to se pravi brez mladosti biti mlad*)
- **vzporednost** ali **paralelizem**: oznaka stvari na več načinov, Biblija (*iz dima v ogenj, z dežja pod kap, z jame v brezno*)
- **opisovanje** ali **perifraza**: neko besedo nadomesti več drugih besed